

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

14 februari 2024

Frågor och svar om föreskrift (NFS 2023:8) om vapen och ammunition för jakt

Varför kommer nya föreskrifter om jaktvapen?

Föreskrifterna om jaktvapen, vapentillbehör och ammunition för jakt ska bidra till en väl fungerande viltförvaltning genom:

- Bestämmelser som gynnar säkerhet och minimerar vilts lidande under alla former av jakt. Bland annat genom vilka vapen, vapentillbehör och vilken ammunition som blir tillåten i olika situationer.
- Föreskrifter som är enkla för den enskilde att navigera i och förstå. Bland annat genom att varje vapenslag har fått ett eget kapitel.
- Minskad administrativ börda och en mer regionaliserad viltförvaltning. Bland annat genom bestämmelser som vid viss skydds jakt medger användning av andra vapen, vapentillbehör och ammunition än vid ordinarie jakt utan särskild dispens från Naturvårdsverket.
- Större möjligheter för jägare att minimera lidandet för vilt som skadats, till exempel i trafiken. Bland annat genom större möjligheter för eftersöksjägare att anpassa beväpningen efter situationen.
- Kraven på ammunition i klass 1 är ändrade så att det blir möjligt att använda blyfri kula i fler vapen. Det gör det möjligt att använda bland annat 6,5 x 55 mm med blyfri kula.

När börjar föreskrifterna gälla?

Föreskrifterna trädde i kraft den 1 augusti 2023.

Hur har Naturvårdsverket arbetat med föreskrifterna?

Naturvårdsverket har arbetat öppet och transparent, och därigenom kunnat hitta lösningar och förbättringar utifrån intressenters goda förslag i remissvar och vid hearingar.

Den 7 juni 2023 röstade riksdagen igenom regeringens proposition 2022/23:102 *Genomförande av ändringarna i vapendirektivet*. Vad får detta för effekt på föreskrifterna om jaktvapen?

Att propositionen bifölls av Sveriges riksdag innebär att genomförandet av vapendirektivet till viss del kommer att ske i Naturvårdsverkets föreskrifter om

jaktvapen. Konsekvenserna av detta blir emellertid små för jägare, eftersom jaktvapen av sådan utformning som berörs är högst ovanliga.

Genomförandet av vapendirektivet leder till att följande bestämmelser införs:

- Halvautomatiska kul- och hagelgevär, vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg, får inte användas vid jakt.
- Endast enhandsvapen med kantantändning får användas vid jakt.

De praktiska följderna av ovan beskrivna bestämmelser blir mycket små.

Vad gäller begränsningen för halvautomatiska hagel- och kulgevär bedömer Naturvårdsverket att kraven på pipplängd medför att det är tekniskt svårt att utforma vapen vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad.

Beträffande förbud mot centralantända enhandsvapen så tillåter varken det förslag som remitterades våren 2021 eller det som i år anmäldes till EU-kommissionen annan ammunition än sådan som är kantantänd.

Hur skiljer sig begränsningen av kolvar i nu gällande föreskrifter mot innan?

Vad gäller begränsningarna av kolvar så var det enligt NFS 2022:18 så här:

”Kulgevär av halvautomatisk eller pumprepeterande typ får inte ha vik- eller fällbara kolvar eller kolvar av teleskopisk typ.”

Nu gällande bestämmelse i NFS 2023:8 lyder så här:

”Halvautomatiska kulgevär, vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv, en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg, får inte användas vid jakt.”

Skillnaderna mot den tidigare regleringen blir därför:

- Att begränsningen inte längre gäller pumprepeterande kulgevär.
- Att kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg också omfattas.
- Att Naturvårdsverket inte längre använder begreppet ”fällbara kolvar”, men att begreppet ”vikbara kolvar” omfattar också fällbara sådana.
- Att vi lagt till skrivningen ”vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad”, vilket innebär att vapen som inte kan göras kortare än 60 cm inte träffas av bestämmelsen.

Blir jakt med pilbåge tillåten i Sverige när dessa föreskrifter träder i kraft?

Nej. Frågan är bordlagd tills vidare, bland annat inväntas vetenskapligt underlag från en finländsk studie.

Blir det i högre grad tillåtet att använda så kallade nattsikten vid jakt när dessa föreskrifter träder i kraft?

Ja, om länsstyrelsen beslutar att jakt på dovhjort eller kronhjort blir tillåten under hela dygnet inom ett område. Just termiska sikten får dock vid sådan jakt en begränsning i användningen, jämfört med övriga nattsikten.

Dessutom öppnas möjligheterna att vid eftersök på klövvilt nyttja denna sorts nattsikten.

Blir det tillåtet att använda ammunition som uppnår klass två vid jakt på säl när dessa föreskrifter träder i kraft?

Ja, detta ökar möjligheterna till säkra skott och har samtidigt inga negativa effekter gällande etik och skottverkan.

Kommer kalibern 6,5 x 55 kunna uppnå klass 1 även med blyfri kula när dessa föreskrifter träder i kraft?

Ja, det finns goda möjligheter att uppnå kraven för klass 1 med blyfria kulor i kaliber 6,5 x 55 mm.

Innebär de nya föreskrifterna att man tillåter halvautomatiska vapen?

Ja. Men inte heller i föreskrifterna som gällde före den 1 augusti 2023 fanns något förbud mot halvautomatiska kulgevär vid jakt.

Det som däremot fanns i föreskrifterna som gällde före den 1 augusti 2023 är krav på att halvautomatiska kulgevär ska vara av ”civil typ, ursprungligt konstruerade och tillverkade för jakt.” De skulle även ”till konstruktion och utseende avse att efterlikna konventionella, manuellt omladdade kulgevär för jakt” för att få användas vid jakt. Dessa krav har Naturvårdsverket nu valt att ta bort i föreskriften som började gälla den 1 augusti 2023.

Naturvårdsverkets uppfattning är att de bestämmelser som nu tas bort har medfört svåra gränsdragningar, bland annat då det ofta är komplicerat att reda ut vad som menas med civil typ och vad ett visst vapen ursprungligen konstruerats för.

Att bedöma utseendet på ett vapen är också problematiskt. Ett skäl till det är att det sker en ständig utveckling av vapen. Vapen som uppges vara konstruerade för jakt ser i många fall inte ut som tidigare, det kan handla om materialval, möjligheter att montera sikten med mera. Vissa utformningar och egenskaper förekommer både på vapen som uppges vara för militärt bruk och på vapen som uppges vara avsedda för jakt.

Precis som tidigare finns begränsningar av vilken magasinskapacitet vapnet får ha. Dessa är oförändrade. Vid jakt på bland annat varg, björn, lo, järv med mera får det bara kunna laddas med totalt 2 skott, samt ett i patronläget. Vid jakt på andra arter får det kunna laddas med totalt 5 skott, samt ett i patronläget.

Naturvårdsverkets bestämmelser ska vara förutsägbara och ställa sådana krav som kan motiveras för att jakten ska kunna bedrivas på säkert sätt och utan risker att orsaka viltet onödigt lidande. Naturvårdsverket vill därför ha fokus på

vapnens faktiska egenskaper, vilka i högre grad är möjliga att bedöma. Därför finns det krav på magasinskapacitet, piplängd med mera.